

Ympäristögeologian uranuurtaja, professori Veli-Pekka Salonen eläkkeelle

OUTI HYTTINEN (KUVAT: PASI HEIKKILÄ JA TONI HEKKALA)

Helsingin yliopiston ympäristögeologian professori Veli-Pekka Salosen jäähyväisluennolle Kumpulaan kokoontui 28.2.2017 yli 200 vierasta, mikä kuvastaa hyvin Salosen mittavaa tieteellistä ja yhteiskunnallista vaikutusta (kuva 1).

Juhlaluennon aiheena oli Matti Sauramo eli ”Onnellinen mies”. Salonen totesi olleensa itsekin hämmästynyt, kuinka paljon hänen urassaan oli yhtenevyyksiä Sauramon uraan.

Tutkimusteemoista esimerkiksi Itämeren altaan jääkauden jälkeinen kehitys, mannerjäätikön vetäytymisen ajoittaminen lustosedimenttien avulla, järvitutkimus, geologinen kartoitus ja lohkarekuljetustutkimukset sopivat kumpaankin. Myös Sauramo oli tutkimuksen lisäksi aktiivinen yliopiston hallintotehtävissä ja opetuksessa. Luennolla kuullun perusteella uskallan todeta, että samankaltaisuutta on myös henkilötasolla: ennakkoluuloton ja kansainvälinen ajattelutapa, laaja sivistys, hu-

Kuva 1. Kumpulan kampuksen Physicum-rakennuksen valopiha täyttyi juhlaväestä.

Figure 1. The Physicum building atrium at Kumpula campus was filled with celebrants.

maani mielenmaisema, sekä kiinnostus luontoon ja valokuvaukseen ovat kummankin miehen piirteitä.

Luennon jälkeen geotieteiden ja maantieteen laitoksen johtaja, professori Juha Karhu luovutti taiteilija Riggert Munsterhjelm in maalaaman muotokuvan professori Salosesta Helsingin yliopistolle. Yliopiston puolesta muotokuvan otti vastaan matemaattis-luonnontieteellisen tiedekunnan dekaani Jouko Väänänen. Keräyksellä rahoitettu muotokuva tullaan

sijoittamaan geotieteiden ja maantieteen laitoksen tiloihin. Airuina toimivat Veli-Pekka Salosen opiskelijat Liisa Koivulehto ja Jaakko Georgi.

Taiteilija luonnehti työtä perinteistä muotokuvamaalausta pienemmäksi, ikonimaiseksi (kuva 2). Maalauksessa käytettiin vain maavärejä sekä ultramariinia eikä asuksi valittu perinteistä pukua vaan kenttävaatetus. Munsterhjelm ja Salonen olivat kohdanneet jo ennen muotokuvaprojektia ympäristögeologis-

sa merkeissä. Ensitapaamisella taiteilija oli ajatellut spontaanisti: ”Oho, tuo kaveri olisi mielenkiintoista maalata!” Ajatus on nyt toteutunut, ja muotokuva jää tulevien sukupolvien tarkasteltavaksi yliopistolle.

Juhlaluennon jälkeinen cocktail-tilaisuus valopihalla oli iloinen tapahtuma. Veli-Pekan ystävät, oppilaat ja työtoverit onnittelivat maestro Salosta monin tavoin. Julkisia puheenvuoroja käyttivät Kirsti Korkka-Niemi, Heikki Papunen ja Atko Heinsalu. Pietari Skyttä esitti laulutervehdyksen.

Opiskelijoiden sanavaltaa käytti Tuomas Junna. Opiskelijat antoivat Veli-Pekalle arvonimen ”Opettaja” ja kiittivät ja kehuivat hänen innostavaa ja innostunutta asennettaan, laajaa tietämystään ja suurta arvostusta opettamista kohtaan. Tästä kertovat varmasti myös noin 130 ohjattua gradua, 27 ohjattua väitös-

kirjaa, aktiivinen osallistuminen geologian tutkijakoulutuksen kehittämiseen sekä julkaistut oppikirjat. Myös dekaani ja laitosjohtaja totesivat, että Veli-Pekan geologinen impakti seuraavien sukupolvien kouluttamisessa on ollut erittäin suuri ja jatkuu pitkälle tulevaisuuteen.

Juhlaluennossaan maestro Salonen mainitsi Sederholmin ja Ramsayn kouluttaman Suomen geologian ”kultaisen sukupolven” ja Donnerin ”mestariluokan”. Salosen ”valioliiga” pelaa varmasti vastaavalla seuratasolla Suomen geologisen tutkimuksen ja koulutuksen kehityksessä.

OUTI HYTTINEN

Kirjoittaja on tutkijatohtori ja Veli-Pekka Salosen entinen oppilas.

Kuva 2. Professori Veli-Pekka Salonen, ensimmäinen graduohjattava Anna-Liisa Kivimäki ja viimeinen graduohjattava Juha Järvinen sekä Riggert Munsterhjelm in maalaama muotokuva.

Figure 2. Professor Veli-Pekka Salonen, the first Master's student Anna-Liisa Kivimäki and the last Master's student Juha Järvinen and the portrait painted by Riggert Munsterhjelm.